

199: Kâfirin Eli Altında Çalışmak

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

<https://ilimvecihat.com>

SORU

Selamun aleykum hocam, Noel (yılbaşı) zamanı yaklaşınca postanede insanların Noel (yılbaşı) hediyeleşmesi nedeniyle paketler çoğalıyor, postane çalışanları Noel (yılbaşı) hediyelerinin sahibine ulaşmasına vesile oluyor, tazim ve saygı olmadan da bunları sahiplerine ulaştırmak haram ve hatta küfür olabilir mi?

CEVAP

Aleykum selam ve rahmetullahi ve berekatuhû. Hamd âlemlerin rabbi olan Allah'a, salât ve selam efendimiz Rasûlullah'a, ehli beytine, ashabına ve yolunu takip eden mü'minlere olsun.

Müslümanın bir kâfirin eli altında çalışması aslen caizdir. İster bu tekil bir kişi olsun, ister bir şirket olsun. Çünkü İmam et-Taberi (*rahimehullah*)'ın tahriç ettiği hadiste Kab bin Ucre (*radiyallahu anhu*) ve İmam ibni Mace (*rahimehullah*)'ın tahriç ettiği hadiste Ali (*radiyallahu anhu*) hurma karşılığında bir yahudinin yanında çalışmışlardır ve Rasûlallah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) ikisini de bundan men etmemiştir.

Ancak işveren kâfirin müslümanı değişik vesilelerle dininde fitneye düşürmesi söz konusu olacağından dolayı kerahetlidir. İmam Buhari (*rahimehullah*)'ın tahriç ettiği hadiste Habbab bin Eret (*radiyallahu anhu*) şöyle der: "Ben demirciydim. As bin Vail için iş yapmıştım. Bundan dolayı onun yanında benim alacağım toplandı. Ona geldim ve kendisinden alacağımı istedim. O "Hayır vallahi sen Muhammed'i inkâr etmedikçe sana borcumu ödemem" dedi. Ben de "Asla! Allah'a yemin olsun ki, sen ölüp de sonra tekrar diriltilinceye kadar ben Muhammed'i inkâr etmem!" dedim. O "Ben ölecek sonra da diriltilecek miyim?" dedi. Ben "Evet" dedim. Buna karşılık o "Şu halde orada benim için muhakkak mal ve çocuk olacaktır. Ben de borcumu sana öderim" dedi. Bunun üzerine Yüce Allah şu ayeti indirdi: **"Ayetlerimizi inkâr eden ve "Bana elbette mal ve evlat verilecektir" diyen adamı gördün mü?"**

Ebu'l-Hasan ibni Battal (*rahimehullah*) hadisin şerhinde şöyle der: "El-Muhelleb şöyle demiştir: Ulema Daru'l-Harp'te ve Daru'l-İslam'da müslümanın ücret karşılığında müşrikin yanında çalışmasını kerih görmüşlerdir. Çünkü bu durum Müslüman için bir zillettir. Bir zaruretin bunu gerektiriyor olması müstesna. Ama içki sıkmak, domuz gütmek veya silah yapmak gibi ve bunun benzeri müslümanlara zarar verecek veya helal olmayan işleri yapması caiz değildir. İslam diyarına gelince, Allah müslümanı müşrik için çalışmaya muhtaç bırakmamıştır. Muhakkak ki Allah mümin kullarını müşriklere hükmetmeyi emretmiştir. **"Gevşeklik göstermeyin ve sizler üstün iken sulha çağırmayın"**. Bunun için müslümanın müşrike hizmet ederek kendisini

küçük düşürmesi caiz değildir, zaruret müstesna. Bu durumda caiz olur... Habbab'ın kâfir olan As bin Vail için iş yaptığını görmez misin?"

Ve Hafız ibni Hacer (*rahimehullah*) İmam Buhari (*rahimehullah*)'ın "Kişi harp diyarında müşrik için iş yapar mı?"babı hakkında şöyle der: "Bu bapta Habbab'ın hadisini getirmiştir. Habbab o zaman müslümandı ve müşrik olan As bin Vail için iş yapıyordu. Mekke de o zaman henüz harp diyarıydı. Rasûlallah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) bundan haberdardı ve kabul etmişti. Ama cevazın zaruret ile kayıtlı olması muhtemel olduğundan veya cevazın müşriklerle savaş izni çıkmadan evvel olması ve müslümanların kendilerini küçük düşürmeme emri çıkmadan evvel olması ihtimali var olduğundan dolayı musannif kesin bir hüküm belirtmemiştir. El-Muhelleb şöyle demiştir: Ulema müslümanın ücret karşılığında müşrik için çalışmayı mekruh görmüştür. Zarureten iki şart ile müstesna: Biri yaptığı işin müslümana helal olmasıdır ve diğeri yaptığı iş ile Müslümanlara zarar olacak olana yardımcı olmamasıdır. Ve ibni Munir şöyle demiştir: "Mezhepler Müslüman işçilerin zimmet ehline ait olan iş yerlerinde çalışmalarının caiz olduğunu ve bunun zillet olmadığını kararlaştırmışlardır. Onlara evlerinde boğun eğmiş bir vaziyette hizmet etmelerinin aksine. (Çünkü bu Müslüman için zillettir ve caiz olmaz.) Allah-u Alem."

Velhasıl ulema müslümanın kâfirin eli altında çalışmaya şartlar dâhilinde cevaz vermiştir. Bu şartlar şunlardır:

Bir: Yapılan iş kendi zatında ve vesile olduğunda mubah ve meşru olması.

İki: Yapılan işte ve iş sebebiyle Müslüman işçinin dinine zarar gelmemesi.

Üç: Yapılan iş ve etkisiyle dine ve Müslümanlara zarar gelmemesi.

Dört: Yapılan iş sebebiyle Müslümanın küçük düşmemesi.

Soruna gelince, iş sırf Noel (yılbaşı) hediye paketlerini taşımaktan ibaret ise caiz değildir. Noel (yılbaşı) bayramını ve hediyeleşmeyi inkâr etse de. Zira paketin içindeki belki kendi zatında mubah bir eşya olsa da Hristiyan dininin bayram faaliyetlerine istemeden de olsa yardımcı olmuş oluyor. Buna binaen Noel (yılbaşı) hediye paketlerinin taşımacılığını yapmak caiz olmaz.

Ama iş sadece Noel (yılbaşı) hediyeleşme paketlerinden ibaret değilse iki durum söz konusu olur:

Birinci durum: Paketleri ayırt edebilmek. Bu durumda Noel (yılbaşı) paketlerini ayırt etmek lazım gelir ve taşıyıcılığını yapmak caiz olmaz. Zira muayyen bir

eşyanın haram olduğu malum ise ondan faydalanmak caiz değildir. Bunda icma vardır.

İkinci durum: Paketleri ayırt edememek. Bu durumda ekseriyete bakmak lazım gelir. Çünkü ez-Zerkeşi (*rahimehullah*)'ın dediği gibi “Bir şeyin çoğu tamamının yerine geçer”. Ekser olan Noel (yılbaşı) paketleriyse o işte çalışmak caiz olmaz. Ekser olan muhtevası mubah olan paketler ise o işte çalışmak kerahet ile caiz olur. Allah-u Alem.

Değerli kardeşim! Durum ne olursa olsun her halde kâfirin eli altında çalışmak müslümanı dininde fitneye düşüren, diniyle çelişkiye düşüren ve kâfire karşı aciz bırakan bir durumdur. Bu özellikle kâfir sadece işe ve iş idaresine değil, ülkeye ve ülke idaresine sahip olduğu zaman söz konusudur. Bunun için Müslüman, Müslüman ile iş kurmalı, bunun sebeplerini oluşturmalı ve eziyetlerine sabretmeli. Eskiler ne güzel demişler: Domuzdan post olmaz. Gâvurdan dost olmaz.

Allah'a hamd ve Rasûlü Muhammed'e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.